Մանգումէի էֆէնտիի 300 նիւսխէ վէրիլիպ, սէնէվի գէյմէթի խթանպօլ իչին 250 ղրշ. վէ ալթը այլըղը 125 ղրշ. վէ թաշրալար իչին բօսթա բարասը իչինէ օլարագ, սէնէվի գէյմէթի սաղ ագէ 250 վէ ալթը այլըղը տարի 125 ղրշ. տուր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 բարաեա սաթըլըր։

Պատգամաւոր Էֆէնտի

ՄԻԻՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Իւանաթբն պէհէր սաթըրը իչին պիրինճի տէֆա 3 իքինճի տէֆա 2, վէ ուչինճիսի վէ սայիր տէֆալար իչին 1 էր ղրշ։ Իւան սըրասընա պօնուլմասան իւանքն սաթըրը ծղ. տուր։

Մէկթուպ վէ սայիրէ Գալաթասա Յէնճէ մախալլէսի բազարբնասա վագը Ն. 29 իքսի խանընասա Կարապետ Ց. Փանոսեան խամինէ կէօնդէրիլէճէք տիր։

ՆԻՒՄԷՐՕ 1923

ՆԷՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٣٨٩ ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 9 — 1872 ՅՈՒՆԻՍ 30 ՇԻՄԱ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒԼԻՍ 12

ԻԼԱՆԱԹ
LOYD SUISSE

ԼՕՅՏ ՍՈՒԻՍ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Վ.ԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ

Մէկքիր գումբանեանքն խթանպօլսաքի ահէնթ օլարը, դարա, տէնիզ վէ չայ իւզերինէ մալէր սիգուրթա թուրմանա բուխասթլարը վար տըր։

Գալաթասա թաֆթալի մալիւմաթ մալմագ խթէյէնլէրին, սահիպի խնզալարա միւրաճաաթ իլէմէլէրի։

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ — ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷՋ
ճէնէրալ Ահէնթօ — Ահէնթօ
Գալանթինա սոք. Ն. 2 — Պաղչէ գապու խթանպօլ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Rochechouart, N° 7.

RÉPARATEUR

ՍԱՂ ՎԷ ՍԱԳԱԼ ԻՉԻՆ

Ինֆլուէնսա հէբուլեանա վէ Բրոնխ խթէբրոնշիտա հաղբրմընդան սաղ պէհմընդը

Պիրինճի ալթուն միտալեա—Յէնինճի կիւմիւշ միտալեա

ԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ ՄՈՒԱԼԻՃԷ

Մէկքիր մուալիճէ, Ֆ. Գրիբիրի մալիֆիթիլէ թէրթիպ օլունմուշ օլաբ, սաչլարա վէ սաղալա, քէնտի եվէլէյէ բէնզէր վերիր։

Մէկքիր մուալիճէյի պիր ատամ քէնտու քէնտույէ զուլանմալիր։ Հաթթա սայիր սաչ վէ սաղալ պօեալարը կիպի գարբումաղ։

Գուլունուր խթանպօլսա Մ. Վէյիշ վէ գումբանեանքն մաղազասընա, վէ Գամանսա խանընա Մ. Կիւյօնուն 26 նիւմէրօլու մաղազասընա։

ՏՕԳԹՕՐ ՍԹԷՅԼԷՆ

Էվրոպա բայիթախթլարընա իշխարը մէհարէթ իթմիշ օլաբ, վէ ատագը Ֆրանսա իմբէրաթօրու թարաֆընդան քէնտի ոանախթը հաղգընա պիր պէրաթա մալիք պուլունան վէ եէտինէ տիպլօմասը օլատուգու հալտէ, Տէրիսաատէթ կէլմիշ օլան միւմիսիյէ ատգթօր Սթէյլէն, հէր նէվի տուլ խատթալուլարընա պաղատաղընը, վէ չիւրիւք տիշլերի ալթուն իլէ տօլատուրուպ, վէ սալլանան տիշլերի գավիշտիրէճէկինի, վէ սիեահ տիշլերի պէեալատատաղընը, վէ էյրի տիշլերի տօղրուլատուպ, վէ զայէթ գօլայլըգլա վէ աղրըթմագտըղըն միւէյատէյէն ահշ թապաճաղընը, վէ թապիի տիշլէր կիպի բահաթ իւզրէ խթիտալ էթտիրէճէկինի, վէ շուամէլիեաթլարընը հէմ կիւղլէճէ վէ հէմ էհվէն ֆիեաթլա իճրա իլէյէճէկինի ճիւմլէ էհալէյէ խատսէթէն իլան։ պէեան իտէր։

Արզու խէնդէ հէր կիւ[illegible] լաթիրզա սատթ 2 ամէն 11 է զատա։ Խթանպօլսա Ռէօրբիւ պաչընա 8 նիւմէ. օլու մաղազատա միւմիսիյէ ատգթօրա միւրաճաաթ խէյպիլիրլէր։

ԴՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ ՏԱՄԲԼԻՕՆ ԶԱԲՐԻՄ

Ա. ՏԷԼԼԱ ՈՕԳԴԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ

ԱՂՕՍԹՕՍ իպթիտասընա քէչիտէ օլունաճագ թիմուր եօլու իսթիդրաձընէն 15ի՝նճի գուրասը

ՊԼՕՑԻՒԲ ԻՒԲՐԱՄ ՖՐ. 600·000 ՎԷ 60·000

ՏՈՒԷԼԻ ԷՃՆԷՊԻՑԷՆԻՆ իբրամկէլի խթիզրապաթ թահվիլաթընա մալիք օրմագ ուզրա էհալէյէ թէսհէյլ իլմէք իչին ԴՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ իտարէսի թէզգասթը մահկէյ իւզրէ էյտա օլունարագ մուվագգաթ սէնէտալը ֆիրուխթ իտէր, համիլի սէնէտ քեսֆիէյի գուրալարա հաղգը օլարագ

Պիրինճի մուվագգաթ սէնէտ։ Ֆէյ Ֆրանք 730

48 թէկգասիթը մահկէյ իւզրէ 5 էր 8 էր 10 ար 12 չէր 15 էր 20 չէր վէ 25 էր Ֆրանգ էյտա օլունարագ վէ 48 այ էնտասընտա

ՏԷՎԼԷԹ ԱԼԻՅԷ 1870 ՐՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ ԻՍԹԻԳՐԱՁԸՆԸՆ ՎԷ ՊՈՒԲԸՇ ՇԵՀԷՐԻ 1869 ԻՍԹԻԳՐԱՁԸՆԸՆ

Գուրալարընըն թէքմիլ իբրամկէլրինէ համիլի սէնէտ հաղգ ու սէլամէթլիքի օլաճաղընան մուատա, զկյրակ մուհարրէր օրմուշ օլան իսթիգրաղաթընը գուրալարընա սէնէտ իւզրինէ, իչար մուհալինճէ մէճճանէն հաղգը օլաճագ տըր։ ԵԱՆԻ ՄՈՍՏՈՏ 1868—ՆԱՍԻՕՆԱԼԻԹԱԼ 1866—ՊԱՐԼԷԹԱ 1870 ՄԻԼԱՆՕ 1861—ՎԷՆԷՏԻԿ 1869—ԱՎՍԹՐԻԱ 1864—ՖԻՈՐԷՆՏԻՆԱ 1868—ՆԱՓՕԼԻ 1858—ՄԻԼԱՆՕ 1866—ՊԱՐԻ 1868

Վէ ադէնէնին կէրույէ թէրբիսի իչին 24 իւնճի թաղսիթէն իթիբարէն իչպու 12 իսթիզրաղաթը մէզքիրէյէն 6 ատէտի թէսլիմ օլունաճագ տըր։

Իրլինճի մուվագգաթ սէնէտ։ Ֆէյ Ֆրանք 135

23 թէկգասիթը մահկէյ իւզրէ 3 էր 5 էր 7 չէր վէ 8 էր Ֆրանք էյտա օլունարագ վէ 23 էնտասընտա ՊՈՒԲԸՇ ՇԵՀԷՐԻ ԻՍԹԻԳՐԱՁԸՆԸՆ 5 ատէտ նիւմէրօսընընը վէ պիր ատէտ տօխի ՏԷՎԼԷԹ ԱԼԻՅԷ 1870 ՐՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ ԻՍԹԻԳՐԱՁԸՆԸՆ գուրալարընա համիլի սէնէտ հիսսէստար օլուգուտան մուատա վա՛ատէ իսթիմանընտա Ֆուբրէյ շէհրի իսթիգրաղընընտան 5 ատէտ թէսլիմ օլունաճագ տըր։

Իւչինճի մուվագգաթ սէնէտ։ Ֆէյ Ֆրանք 245

18 թէկգասիթը մահկէյ իւզրէ թաղսիթը էվվէլ 20 վէ սոնրա 15 էր վէ 10 ար Ֆրանգ էյտա օլունարագ վէ 18 այ էնտասընտա ՏԷՎԼԷԹ ԱԼԻՅԷ 1870 ՐՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ ԻՍԹԻԳՐԱՁԸՆԸՆ պիր ատէտ նուամէրօսընընը թէքմիլ իբրամկէսինէ համիլի սէնէտին հաղգը ատպիթ գալարգատան սոնրա վա՛ատէ իսթիմանընտա իսթիգրաղը մէզքիրատէն պիր ատէտ թէսլիմ օլունաճագ տըր։

Զիեատէ մալիմաթ քէսպ իթմէք իսթէյէն Գալաթասա Սանտրքըլար ճատտէսինէ թրամվայ Գալաքէյ մէրքէզի գարշըսընտա Ն. 36 փաչանը խանընտա Գանթուար Էնթէրնասի օնալ իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

QUNIA SCHAEDELIN AU COCA

Սանճրեա, միակ խասթալըգլարընա վէ գուարէթսիզլիկ գարշը գուվվէթլիթ տիրիճի վէ պէսլէյիճի իչի

ԱԼԻԱ ՁԷԼԻԲԼԻ ՍՈՒ

Շ ԱՏԼԷՆԻՆ ֆ-ֆ-Ֆ ոը ֆէբլէ հապլարը, դան զայիֆլիյինէ, պէեաղ բէնկէ, միակ խասթալըգլարընա էյի օլաբ, ատամաղա խօշ կէլմէկէն պալըգ եաղը եէրինի թուտաբ վէ զայիֆ ատամլարա կէլիր։

Մասամ ԱԹԷՅԼԷՆ տօխի մէզքիր ամլիեաթլարճա մէհարէթի քեամիլէսինի իպրաղ իթմէք

ՏՈՒՐՔԻԱՅԻ

Մուհասէպէճինին իմալը սէպէպինատէն, Պապը զապթիւեէ մէմուրինին մասաշը ալթը այտան պէրու վիրիլմէտիկինատէն, մէրզումա եօլ վիրիլմիշ տիր։

—Գուտուսատան նէ օլոզոս նամ Բում զաղէթասընա եաղըլըպընա նէզարէն, իսալի վազըթատան պէրու չէհրի մէզքիւրատ իգամէթ իտէն պիր ինկիլիզ բէսատամ, Յս. Քա. էֆէնտիմիզին, չօճուգլուղունատա պիր ասզրամանը եանընատա չըրաղլըգ իթմիշ օրմասընին բէսմինի չըզարմիշ տիր։ Մէրնէմ Անէ աէ եանընատա տուրմադտա, վէ մէճուսլարընին (մոգ) կէթիրտիրլէրի հէտիսէլէր իլէ պիր թաղըմ ասզրամանը ալէթլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր։ Մէրզում մուխտիրին պէեանընա նէզարէն, մէզքիւր ըէսիմ, 5000 ինկիլիզ լիրասը գըյմէթինատէ տիր։

Մէրզում սանաթ քեարընն չըզմիշ օլտուղու տիկէր պիր ըէսմի, 4000 ինկիլիզ լիրասընա սաթըլմըշ տըր։

—Գարաքէօյ քէսրիւսինատէն կէչէն պարկիր վէ արաբալարատան ալընան միւրուրիյէ ֆիեաթը թէնզիլ իտիլմիշ տիր։

—Լօնդրա զատէքի բաղար իրթէսի կիւնիւնատէն պէս էն, օգդա վէ էնտազէ վէ արշընարը, մէթրո ուսուլի իզրէ գուլլանմալարը զքմինատա, չէհիր էմանէթի թարաֆընատան էսնաֆլարա թէնզիլ օլունմա չ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

Պու թէնզիլէ իթաաթ իթմէյէնլէրէ չէտիտ ճէզա վիրիլէճէք տիր։

—Հասունիսթ թարաֆընատան իքչ նէֆէր բարաա, էվվէլկի կիւն սատրաղամ հաղրէթլէրինէ պիր գըթա արզուհալ թազատիմ իլէ, զոր իլէ Գալաթա բիլիսէսինի զապթա զայրըլան անտիհասանէթլէրին ճէզալարը վիրիլմէսինի թալապ իլէմիշլէր տիր։

—Իշ պու չարշէնպիհ կիւնիւ, իզրիմեան բաթրիդ հաղրէթլէրի, իսկիւտար հարբիգզէտէկեանը իշին աչըլաճաղ օլան իսանէ տէֆթէրինի տէրխաթը իթտիրմէք իշին գաբու քէհեասընը, սատրաղամ հաղրէթլէրինին նէզտինէ եօլլամշ վէ սատրաղամհաղրէթլէրի տախի, զաթը թաճտարիլէրի թարաֆընատան իհսան օլունաճաղ իսանէ ալընարըգտան սոնրա, մէզքիւր իսանէ տէֆթէրինին գիւշատ օլունաճաղընը պիլտիրմիշլէր տիր։

—Պիր էրմէնի գըզըն իսլամլըէթի գապուլ իլէտիքտան սոնրա թէքրարէն քէնտի էվվէլրի մէղհէպինէ տէօնմէսի մինասիպէթի իլէ Գայպուրթատա պիր թաղըմ ասրլանմաղլըգ չըգարանլարը ալաղ ու կիրիֆթ իլէտէք իշին, չէհրի մէզքիւրէ պիր թապուր արաքիր սեվգ իլէտէսի, Սատրաղամ հաղրէթլէրի թարաֆընատան էրզրում վալիսինէ էմր օլունմուշ օլտուղունատան, վալիի միւշարիլէյհ տախի ալտըգը էմրէ թէվֆիգատան, չէհրի մէզքիւրէ պիր թապուր սատքիր սեվգ իլէմիշ տիր։

—Պուրքէշին Բում թիւճճարանընատան Մ. Գոնսթանթին Գըսէնօղ բաթիս, նէսի գուլէտքի Բում խասթախանէսի վէ Հէյպէլի ատատաքի մէքթէպ իշին 4000 լիրա իհսան իթմիշ տիր։

—Ըզրաֆօ նամ Գուլզար զաղէթարընատա օգունատուղունա նէզարէն, սատրաղամ հաղրէթլէրի, հիւքիմէթի սէնիյէսին, Գուլզար բաթրիղխանէսի իշին, Օրթաքէօյատէ պիր գաչ պին արշընըգ պիր ատա իհսան իթմէնէ գարբար վիրմիշ օլտուղունու վէ մէղքիւր արտանընը հէօճէթլէրի հադդընատա, Պուլկար բաթրիկի հազրէթլէրինէ թէսլիմ օլունաճաղընը, կէչէն բաղար իրթէսի կիւնիւ, ահքեամը տալիյէ ազալարընատան հաճի Եուվանչօ էֆէնտիյէ պիլտիրմիշ տիր։

—Պաղը զապթիյէ թարտիքընատան դալէմէ ալընան պիր բարբրթօտա նէզարէն, իսկիւտարտա եանան պինալարընն մզդտարը 487 է պալիզ օլուպ, պունլարտան 120 սի տիւքքեան իմիշ։ Մէղքիւր խանէլէրտէն 13 իւ Միւսլիման, 56 սը Բում, վէ 299 ու Էրմէնի խանէսի իմիշ։

—Զապթիյէ մուհասէպէճիլիյի, Հալէպ տէֆթէրտարը սապզդ Բիֆթի էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Կէմէքի թէրսանէսինատէ ինչա օլունմաղ իւզրէ օլան Աստ նամ վարօրը հիմաեունուն թէքնէսի պու տէֆտ եարբըրպ պիթմիշ վէ մաքինա վէ գաղանը.լա քեաֆֆէ.լի ալէմթ վէ էտէվթը տախի պուրատա վաղ օլունաճաղ տըր։ Մէղքիւր վարօրուն այնը օղարագ թայիֆ նամը.լա պիր վարօր տահա ինչա գըլընաճաղը, վէ էսկի թայիֆ վարօրընն մաքինասը պունա գոնուլաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—Իշ պու չարշէնպիհ կիւնիւ, իսկիւտար աչըրընատա, պէօյիւք պիր վարօրուն տալկալարընատան, իշինատէ իւչ նէֆէր եօշճու պուլունան պիր գաեըդ տէվրիլմիշ տիր։

Վարօր անիտ մաքինաեը տուրտուրթուպ, սանտալարը տէնիղէ ինտիրմիշ վէ պու սուրէթլէ եօշճուլարը իլէ գաեըդճիլը սաղ սելիմ գուրթարմըշ տըր։

—Շիրքէթի խայրիեէ վարօրլարընատան պիրիսի իլէ Պէշիքթաշա կիւտէն պիր Էրմէնի թիւճճարը, 8 000 զըլուղ սատթը չալընմըշ տըր։

—Տիւնքի կիւն Սամսթեատա նարը.լը գարուտա վաղը հիսարլար իզրէրինատէ պիր իսլամ զըզ չօճուղու օյնամաղտա իքէն, զէվալը.լը գաղատէն աշաղը տիւշմիշ վէ պու կիւն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պէօյլէ գաղալարատան հէր քէս նասիհաթ ալարադ էվլատլարընը կէօզէթմէլի տիրլէր։

Պու սալը կիւնիւ Գալաթատա Հասունիսթլէր իլէ Անթիհասունիսթլէր պէյնինատէ վուգու պուլան էսէֆէնկիզ պիր վագա հադդընատա, թարաֆընը.զա շու մալիւմաթ վիրիլմիշ տիր։

Գալաթա 27 յունիս 1872

Միւէլլիֆ.

Պու սալը կիւնիւ սաաթ պէշ պուչուգ բատտէլէրինատէ, անտիհասունիսթ էհալիսինատէն, Գալաթատա փրկիչ քիլիսէսինին էթրաֆընատա սէքիզէր օնար քիշիլէր տօլաշմաղատա իսիլէր։ Եէկիրմի պէշ քիշի գատար պալարը չըպլաղ վէ եիւզէլի քիշի գատար տախի սէթրիլի բանթօյնուլար, պու պալարը.ը չըպլաղ թաղըմ իլէ պիրլիքտէ, քիլիսէնին քիչիք գարուտանա հիճում իթտիլէր պէլէրինատէն պիրեր տէմիր չըգարըպ պաշլատըլար գարուտու գանը.ըմանա, պու հէնկամտէ հասունիսթլէրատէն պիրի զապթիյէնէ դօշարաղ քէյֆիյէթի խապէր վիրտի, վէ հէր նէ գատար պէշ ալթը զապթիեէ նէթիշտի իսէ տէ, աղլըգ օլտուղունատան, հիչ պիրինի տիկնէմէտիլէր, վէ քէնտի իշլէրինէ տէվամ իթտիլէր։ պէրէքէթ վիչսին քի զապթինէ նէրզ պաշլըգ նէթիշլէրէ գարշը գօյմանա պաշլատը, վէ անինատ քէօրիւ պաշը զարբաղօլունատան պիր զապթ վէ նիկիրմի նէֆէր գատար թիւֆէնքլիլէր նէթիշտիրլէրինատէ, պունլար պաշլատըլար գաչըմանա։

Լէվերինատէ պուլունան քիւսկիւլէրատէն տէօրթ թանէսի մէյատանատէ զալատըլընատան զապթիյէնէ թէսլիմ օլունտու։ Սէթրիլի բանթօյնուլու թաղըմընատան օն պէշ քիշի գատար թութուլարագ միւթէսարրըֆի պէյ կէօթիրիլիպ, եարբմ սաաթ կէչմէքտէշին, մէրզումանատան պիրի կէլիպ քիլիսէնին ալթընատաքի էճզանը տիւքքեանընատա, վէ պիր գաչ քիշի իչինատէ պաղբարագ սէօյլէտի քի, պու կիւն ալամատըգ եարբն ալարըզ, վէ չանէտ եարբն տա ալամատըգ իսէ, օ պիր կիւն պէմէհալ ալաճաղըզ տէյի։ վէ կէօրիւ իլէ կէօրիւպ, վէ գուլաղը իլէ իշիտէնէրը խապէր վիրիեօրլար քի, պու վուգուաթատան պիր սաաթ սոնրա, Լենֆիլէճեան վարդապետ աթ իլէ կէլիպ քիլիսէնին բարաղարընը իգամէթ իթտիքլէրի գաբուլու չալար, վէ եօգարատան սօրարլար քի նէ իսթէրսինիպ տէյի, մէրզում տախի պէնի սատրաղամ հաղրէթլէրի կէօնատրատի, պուրատաքի օյան վուգուաթը աղնատաճաղըմ տէյի, եօգարատան տախի ճէվապ վիրիլիր քի, հայտէ իշինէ կիւթ, սէնին պունատա իշին եօգ տուր, հալ պու քի, մէրզում սէօզ տինէմէյիպ, իլլա խըշմ իլէ գարուտու վուրատուղունատան, տիշարատա պուլունան հասունիսթլէրատէն պաղբարը, պուրատա գարդա մը չըգարմատա կէլտին տէրլէր։ վէ հայվանընը վէ քէնտիսինի իտիշտիրէրէք օրատատան տէֆ իտէրլէր։ տիմէք տիր քի միւէյիֆ, սիղին պէյ կիրատէն աշաղը ալընշար տըր տէյի եաղտըղընըզ եանլըշ տըր . . .

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՍԱՄԱՆՆԱ

Պէրլին 11 յուլիս

Բէսմի զաղէթա, ճիզվիթլէրի թարատատէն գանունուն ասըլ սուրէթինի նէշր իլէմիշ տիր։

ԱԳՍՏՐԻԱ-ՄԱՃԱՐ

Վիէննա 11 յուլիս

Պոհէմիատա եէնիտէն եաղմուր եաղըպ չայլար ճօշատուղունատան, պիր թաղըմ խասարաթը մուճիպ օրմուշ տուր։

ԱՄԷՐԻԿԱ

Պալթիմոր 10 յուլիս

Տէմոզրաթլար, Մ. Հօրաս Կըրէյիի, ըէյսլիկէ գանտիտատա նասպ իթտիլէր։

ՍԻՒԷԻԵ ՊՕՂԱԶԸ

Լօնտրա, 10 յուլիս

Թայմըզ զաղէթասընընն իսթանպօլատան ալտըղը պիր թէլէկրաֆքն պէեանընա նէզարէն, Պապը ալի Մ. տը Լասէփսին իյզահաթընա բազմէն, եէնի թարիֆաեը, խմթիեաղն բուհունա մուզայիր ատատ իտէրէք։ մէղքիւր թարիֆայը գապուլ իլէմէմէքտէ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 10 յուլիս

Մ. Թիէր, իսթիդրաղ սէհիմլէրինէ հէր քէսին իմզալանապիլէճէյինի գոմիսիօն հուզուրունատա պիլտիրիպ, իսթիդրաղին պաշտ չըգաճաղը հադդընատա պէօյիւք էմիմիյէթի կէօսթէրմիշ տիր։

Պու կիւն մէճլիսատէ, Մ. Թիէր, արաղնատէն վէ թաւզատան ալընան վիրկինին արթըրըլմասը զըմնընատան վաղը օյան թէքլիֆատէն վաղ կէչիպ, բաթէնթալը իւզերինէ 60 սանթիմ, գաբա վէ ռէնճէբէրէր իւզերինէ 40 սանթիմ, վէ չախսի վերկի վէ մօպիլիալար իւզերինէ տախի 20 սանթիմ իրտիֆ օլունմասը զըմնընատա, Մ. Կասլնատ թարաֆընատան թաղանիմ օլունան լայիհանը գապուլ իլէտի։ Մ. Թիէր, լաղմ կէլէն 200 միլիօն ֆրանք վիրէճէք օլան վիրկիլէրի պիրէր պիրէր սատրաղընատա, խամ մանթալարատան, 93 միլիօն ֆրանք հասըլաթ օլաճաղընը պիլտիրմիշ տիր։

Բարիս 11 յուլիս

Իսթիդրաղ սէհիմլէրինին դաչ ղչ. ֆինանսալա բիւյուսա չէդարըլաճաղը հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր։ Պու պապատէ միլլէթ մէճլիսինատէ դէբրաթի օլունաճաղ բարբրթօսու գալէմէ ալմաղ խրտմէթի, Մ. Վիթէեէ իհսանէ օլունմուշ տուր։

Ումումէն էօյլէ զանն օլունուր քի, իսթիդրաղ սէհիմլէրի յուլիս 25–30 տա բիւյուսա չէդարըլաճաղ տըր տէյի։

Բարիս, 11 յուլիս

Բուրա ինթիխապը իշին իլէրուատէ գարտինալարատան մուրէքքեպ օլարագ պիր մէճլիս թէճմիմ իլէտիկինատէ, օլ պապատէ մուգավէմէթ իթմէք իշին գարթօյիք տէվլէթլէրի միանէսինատէ իթթիֆագ հասուլէ կէլմիշ օրմասը թէվթաթուրլարը, պիհասա տատ օլունուրլար։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

Լօնտրա 10 յուլիս

Էսասը ումումի	55 5/4 7/8
1869 իսթիդրաղ	61 5/8 7/8
1871 իսթիդրաղը	72 1/2 3/4

Բարիս 11 յուլիս

Էսհամը ումումի	52 10

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. ում. 29 Յունիս		ախշամ գաբան	00–00
» » 30	»	սապահ աչըլը	59–09
» »		սաաթ 4	59–11
Իսթիդրաղ	1865	գուրուշ քէսիկ	351–
»	1863	« «	540–
»	1869		312–3/4
Օսմէնթէ ժէնէրալ գվէրուշ քէսիկ			11–30
Գոնսոլ	»		16–
Շամանտրէքը սէհիմլէրի			174–3/4
Թրամվայ հիսսէլէրի 1290 զ. խաիեար			
Սատանպոլ պանգասը ապսիսնարը			1 55
Սօսիէթէ Ամէթրօ թիւրք			11

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԹԷՇԷՔՔԻՐ

Իշխիտիկիմիզէ կէօրէ, պաղը Ագապեան վարժարան տօսթլարը, պու կիւնլէրատէ մէքթէպի մէղպուր ալէյինատէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան իֆթիրալարը վէ զատաարլըգլարը կէօրէրէք աճքարգլարընատան, Բօսէնլէրէ գարշը պիր իեանէ քնկերութիւնու թէչքիլ իթմիշլէր, վէ հիսսէտարան եաղմանա պաշլամըշլար տըր։

Շիմտիտէն պէեանը թէշէքքիր իսէրիզ։

* *

Ագապեան վարժարան տօսթ վէ համիլէրինատէն Յարութիւն էֆէնտի Ալթունեան, կէչէն սէնէքի կիպի, պու սէնէ տախի, չօճուղլարա իքրամէն, պիր գօեուն իհտա իթմիշ օլտուղունատան, թէշէքքիր վէ իթթիհամը ազիմիմիզի պէեան իսէրիզ։

Սամսթեանընն միթէպէր ֆամիլեարընատան պիրն օյան մէղքիր ֆամիլեա տայիմա պիպի թէշէքքիրէ պօրճլու իլէմիշտիր, չինքի, հէր վաղըթ անընն զարէթինի չէքմէքտէ օլտուգտան պաշգա, քէնտի ինանիյէթի վէ նէզաքէթինի հէր քէսին հիւանի թէվճճիհիւնիւ տափէթ իթմիշ օլան Ֆուլիկ հանըմ, հէմ հալէա խնամակալուհիւք ատսթլուղունա տէվամ իթմէքտէ տիր, վէ հէմ տէ, հէր նէվի ֆէնտա ճահատա գարշը քէնտի չօճուղունու կէօնատէքմէքտէ տիր։

Քէզալիք տիկէր խնամակալուհի տիկինլէր հադդընատա իզահարը թէշէքքիր իսէրիզ։ վիրա, իֆթիրատը ճանապարլարընն հիչ պիր հարհարլըգ լարընա,

զէրրէ գատար էհէմմիյէթ վիրմէքտէ տէյիլ տիրլէր ։

Մէքթէպլիմիզ խնամակալըհի ափկյոնլէրինտէն օլուպ, հէր վագըթ սայ ու հիմմէթի հագգընտա սէնա վէ թէշէքքիւրլէր օգունուգումուզ Զըպըգճեան Ագապի հանըմըն, Նունեան մարժարանա տախի խնամակալըհիլըգ իթմէք ֆէտաքեարլըղընը տէրիւհտէ իթմէսինի, կէչէն հաֆթա Օրագիր իլան իթտիկի սըրատա, ճիղլիթճէ պիր գալէմ գուլլանարագ, կիւնա պիրտէն խաթիֆա իթմիշ տիր կիպի կէօսթէրմիշ օլտուգտան պաշգա, կէչէն կիւնքի պիր պէնտինտէ տախի, պիր խնամակալըհի զիքրինի կէչէրէք, վէ միւմալէյհանըն անըթմագ խթէյերէք, նինէ ճիղլիթճէ սոյլի գաննըլար վիրիճի սուրէթ հագգընտա պիր գաչ իֆթիրալար նաշըրըյըետան հաշի կիւճէնէրէք, մէգըիւր Նունեան մարժարանա կիթմէքլիքտէն մալ կէչմիշ տիր ։

Փէզալիք մէքթէպլիմիզ տօսթ վէ համիկէրինտէն ճարտարապետ Նիկողոս էֆէնտի, չակէրտան իչին պիր գուզու խրսալ վէ ինտաօրնէ հիմմէթ իթմիշ օլտուգունտան, թէշէքքիւրի թէչէքքիւր խտէրիզ ։

Տիւնքի նիւմայէմիզտէն պիրինտէ, էմմէլքի կիւնիւ Օրագիրտէ, պիր պաշկապան խմզասըյլա, տիւշմէննէճէ օգունմուշ օլան պիր մէքթուպուն սահիպի, պիր կիւն էմմէլ, պիր ուֆագ սէպէպտէն տօլայը գալգա իթտիկիմիզ պիր պաշկապան էֆէնտի տիր չիրքէնմէ գահիպ օլարագ, վէ տէյիլ գավգա իթմիշ օլտուգումուզ իչին, խլա էօյլէ պիր վաստուլթիւնա իրթիքեապ իյլէմիշ տիր զանն խտէրէք պիր պէնտ տէրճ իթմիշիզ տիր, հալ պու քի սոնրատան թարաֆիմըզա վիրիլէն մալիւմաթա նէզարէն, մէզքիւր մէքթուպու նազան միւմայլէյհ պաշկապան տէյիլ իմիշ, էօյլէ պիր վաստուլթիւնա իրթիքեապ իթմէմիշ տիր, տիմէք տիր քի, իչին հալի պիզի ալտաթմըշ տըր, վէ տիմէք տիր քի, Օրագիր նա մէզքիւր մէքթուպու քէնտիսի վէ եախօտ քէնտի կիպի պիր Ագապեան տիւշմէնի այտարմըշ տըր ։

Փիզիմ Օրթագէօյտէ էօյլէ պիր վաստ պաշկապանըմըզ եօգ տուր, վէ չիմտի եաէֆ խտէրէք իֆթիրալար խտէր վէ սէվինիրիզ քի, սաալըգ տօսթլուգումուզ միւմայլէյհ պաշկապան տախի մէզքիւր վաստուլթիւնա քեամիլէն ճէրհ իյլէմիշ տիր ։

Օգսէնին էն պիյիւք ուսթալըղը նալան սէօյլէմէք, սէօյլէտիկինի նէրինէ վէ վագթինէ վէ իչինէ կէօրէ խնքեար իթմէք, տէյիշթիրմէք, չէվիրմէք, վէ օյնատըղը հալտէ, պիւթիւն պիւթիւն իֆթիրաճա գալըըշմագ տըր. մէրգում շու ալէյհիմիզտէ չըգարտըղը իֆթիրա իլէ տախի պիզի գօրգուտամազըղընը, Ագապեան մարժարանըն գարանմասըղը կէօրէմէտիկինի, վէ էհալինին կէրէք քէնտիսինիզ վէ կէրէք Ագապեան մարժարան հագգընտա տէրքեար օլան հիւսնի թէվէճճիւհինին զէրրէճէ էքսիլմէտիկինի կէօրտիւքտէ, վէ պու տէֆա տախի քիւչիւք ալտտըքլըն, վէ պու եօլտա պիր աղըր իֆթիրա իլէ մէսուլիյէթ ալթընտա գալմագլըղըն աղըրլըղընը տիւշիւնմէկսիզ պաշլատըղընտան, պէլլի օլտտէ պիր լէքէ պուլաշտա, հիչ տէյիլ իսէ ճիւղիճէ ահմագլարը ալտաթմագ միւղթէտիր օլուր խիմիտիյլէ, թէֆթիշճիլիք ճինայէթինէ միւրաճաաթընա մէճպուր օլմուշ տուր, վէ կիւնա պիր տավաճըզըղ վարտըր տա, պիզ միւհաքէմէտէն գաչմագտաէրըղ կիպի, պիր իֆթիրատա օլ ճիհէթլէ իթմէքտէ տիր, հալ պու քի ալէմ կէօրմէքտէ տէ տիր քի, օն պէշ կիւնտէն պէրու պու գատար լագըրտըլար կէչմէքտէ իքէն, մէյտանա հիչ պիր տավաճը չըգմամըշ տըր, վէ աչըքեար չէյ տիր քի, պիզ տավաճըտան գաչմագտա օլմասըգ, իլլա իֆթիրատան գաչմագտայըզ, չիւնքի հիչ պիր տավատա, խպաթ վէ չահիտ իֆթիրա խտիլէն թարաֆա տիւշմէյիպ, իլլա իֆթիրաճը խտէն թարաֆա տիւշէր, վէ պու իշտէ տախա իթմէք, վէ խպաթ վէ չահիտ խթէմէք պիզէ տիւշէր իսէ տէ, չիմտիքի հալ պէքլէմէք, վէ տէմիրի թավլընտա տէօյմէքլիք իգթիզա իթմէքտէ տիր . . . ։

Օրագիր նալանճըլըգտա հէքթա տըր, պունուն իլամընը եիկիրմի քէրրէ կէօրմիշ տիր, լաքին եինէ ութանմազ, չիւնքի արթըգ ութանաճագ հալտէ գալմամըշ տըր. տիւնքի նիւսխէսինտէ, կիւնա Թագ. խորհուրդտան պիրինին չօճուգու իչին, հալէա մէքթէպիմիզտէ տիր տէմիշ իմիշիզ, հալ պու քի պիզտէ տէյիլ իմիշ. պիզ հալէա պիզտէ տիր տիմէմիշիզ տիր. ասըլ նալանճը քէնտիսի տիր, էկէր նալանճը տէյիլ իսէ, պիզիմ նաղարըղըմըզ աթըըլարը պունէն կէօսթէրմէլի տիր ։

—Օրագիր պիզիմ իչին կիպի էօմրիւ մէյտանտէ չըգտը տէմիշ տիր, լաքին, շու կիպի էօմրիւմիւզտէ նէ օլտուգունու սէօյլէյէմէմիշ տիր. աճէպա, պու պիզիմ կիպի էօմրիւմիւզիւ, տայիմա էհալիտէն կիզլի սագլամակա, քէնտիսի մէճպուր օլաճագ մը տըր . . ։

—Օգսէն իքի կիւն էվվէլ, քէնտի քէնտիսինէ ------ սըֆաթը վիրիպ, վէ ------- սըֆաթըյլա գարըշտըրըլմամըղը տըր տէմիշ, վէ պունուն իլէ պիր գաչաճագ եօլ արամըշ իքէն, կէօրիւնիւր քի օլ ալչագ չօգ եուլթմուշ օլտուգունտան, տիւնքի պիր պէնտինտէ, վէ պիր հագգըրըղըգ սիւալինտէ, քէնտիսինէ ------ սըֆաթը վիրմէյէ պաշլամըշ տըր, վէ կիւնա պիզիմ պիր տավաճըմըզ վար տըր տա տավաճան գաչըյօրուզ կիպի, քէնտի կիպի իֆթիրաճըլարը գանտըրմանա գալգըշմէշ տըր ։

—Օգսէն ալ չօգ միւրատընա իրմիշ օլտուգունու, տիւնքի կիւն սէվինէրէք պիլտիրմիշ տիր, չէօյլէ քի, պու գատար իֆթիրալար վէ չաղըշմալար իլէ, Ագապեան մարժարանըտան պաշը չօճուգլարըն չըգտըգլարընը, կիւնա պիր ֆիւթուհաթ վէ ֆաղիլէթ իւլէմիշլէր տիր կիպի իլան իյլէմիշ տիր ։

Լաքին, Օգսէն հալէա շունու պիլմէնօր քի, վագտա քէնտի նազանի զարէթլէրիյլէ պիր գաչ չօճուգու քէտէր ու վալիտէլէրի գօրգուլարընտան չըգարմանա մէճպուր օլմուշլար տըր, ֆագաթ, անլէրին նէրէլի աչըգտա գալմագտա տէյիլ տիր, չիւնքի պիզտէ, էքսիլէնին նէրինի, զաթէն մէքթէպիմիզտէն օլտուգու, ուֆագ օլտուգլարը իչին, կէչէն սէնէ նօլ միւմիշ օլտուգումուզ չօճուգլարտան տիլայէթլիլէրինի Նունեան մարժարանտան ճէլպ իլէ տօլտուրմագտայըզ, նասըլ քի պիր գաչ նէֆէր իչին տահա իգթիզա պուլունտուղունտան, պաղըր իլթէսի կէլմէկլէրինի հաղըրլամըշըզ տըր, պունտանտըր գաթի նազար, մէկէրի պիզ խթէր իսէք, պու կիւն նէֆսի Սամաթիատան պիր հաֆթա իչինտէ եիւզ նէֆէր տահա չօճուգ թօփլայամա՞զմըըզ, պիզ Օգսէն տէյիլիզ, հէր քէսին պիզիմ իւզէրիմիզտէ օլան էմնիյէթինի քէօրլէր պիլէ կէօրէպիլիրլէր, խչ պույշուգ սէնէտէն պէրու պու գատար տիւշմէնլէր օրթասընտա, վէ հաֆթա պու գատար գավղալար վէ իֆթիրալար զուհուրա կէլմիշ իքէն, հալէա, նալըըզ պիր ------ վէ նալընըզ պիր ------ չըգըրպտա, ալէյհիմիզտէ պիր ուֆագ լէքէ աղլ իթմէմիշ տիր, էմմա, տիւշարտան չօգ էաէպսիզլէր, չօգ հարհարըճըլար իթմիշլէր տիր, վէ իթմէքտէ տիրլէր, վէ իչթէ պիզիմ էն պիւյիւք շան ու շէրէֆ վէ իֆթիխարըմըզ պունտա տըր քի, մէքթէպիմիզ իքի եիւզ նէֆէր չօճուգ կէօրմիշ չըգմըշ իքէն, քեաֆֆէսի տէ պարըշգեան ճիհէթլէ, այըր այըր թէշէքքիւրլէրինի պէեան իթմէքտէ տիրլէր. էհալիտէ նալընըզ պու նօգթաեա տիգգաթ իթսէ էվէլի, չիւնքի էօյլէ պիր սէրպէսթ մէքթէպին, պու գատար տիւշմէնլէր օրթասընտա, չիմտիյէ գատար նաշամաղ տախի խպաթ խտէր քի, օրասը թէքմիլ պիր ֆազիլէթ մէրքէզի տիր ։

ՕԳՍԷՆԻՆ ԹԱԳԱՆԱԿԼԱՐԸ ՎԷ ՓԷՆՈՒԹԻՒՆԼԱՐԸ

Ալըըըմըզ մալիւմաթ կէօրէ, Սամաթիա քարոզիչի Արժ. Ներսէս վարդապետ ալէյհինտէ տախի, Սամաթեանըն իֆթիրաճը թագըմը, վագթիլէ չօգ շէյլէր սէօյլէմիշլէր տիր, վէ մաամաֆի քէնտիսինտէ պիրիքա՞ [illegible] հալտէ պիր թէֆթիշճիլիք մէմուրիյէթի չըգարմըշլար տըր, մէզքիւր ափլիքաթլարըն տախի թէֆթիշ խտիլմէսի իգթիզա խտէր, իմտի, թէֆթիշ ճինայէթճիլէրինէ խմթար խտէրիզ ։

—Նասըլ քի պիր գաչ քէրրէ պիլտիրտիք, ասըլ Թագ. խորհուրդ ապառնտան պիրինին . . . տօլայը տախի պիր թէֆթիշ պաշլանըլմալը տըր ։

—Սահակեան մարժարան սալըըհօճալարընտան պիրինի իլէ, Նունեան մարժարան շակիրտանընտան պիրի արասընտէ տախի պիր թագըմ լագըրտըլար կէզմէքտէ տիր, էկէր թէֆթիշճիլէրին իշի եօգ իսէ, իշթէ քէնտիլէրէ պիր սէյրանգեահ տա պու տուր ։

—Շու թէֆթիշ մէճլիսինէ տախիլ պուլունան բարաալարըն բագըճըլըգլարը իլէ ճէհալէթլէրի հագգընտա պիլ յիւք ափլիքաթլար վար տըր, հալիյլէ պունլարտա թէֆթիշ խտիլմէլի տիր ։

—Օգսէն իլէ բարիգալու գարտաշըն բագըքճըլըղընտան տօլայը տախի պիր յիւք ափլիքաթլար վար տըր, էլպէթթէ Օգսէն կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք գարտաշընը տախի թէֆթիշ իտէճէք տիր ։

Տահա սայըր թէֆթիշ խտիլէճէքլէրտէ պէյան իտէրէք խտէր վիրիրիզ ։

ԳԱՆՏԻՏԱ

Պիլտիկիմիզ կէօրէ, պու կիւնքի Ընդհ. Ժողովտա, Փազաքգեան Ժողով իչին 14 նէֆէր ազա ինթիխապ խտիլէճէք իմիշ, իմալէհէր նալանճը վէ իֆթիրաճը, վէ միլլէթ, մէքթէպ վէ քիլիսէ նամուսու տիւշմէնի ադալարտա ինթիխապ վար իսէ, պիզ քէնտիլէրէ նալընըզ շու տէօրթ քիշինին իսմինի վիրէրէք գանտըրտա խտէրիզ ։

1. Օգսէն,
2. Պիրատէրի Միհրան,
3. Հաճեան Ցաքոբ,
4. Սըվաճըեան Ցովսէփեան,

Պունլար քէնտիլէրէ հէմախլագ վէ հէմֆիքիր օն քիշի տահա պուլապիլիրլէր ։

Ամա՛ն, Ալլահ միլլէթէ պու կիւնի կէօսթէ՛րմէսին, զիրա . . . ։

Թէպրիքէյի զիմմէթ նամ պէնտիմիզին պագըլյէսի, նէրիմիզ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, պաղըր իրթէսի կիւնինէ գալմըշ տըր ։

Ցօնթլար թարաֆընտան միւթալաա, վէ ափգաթ օլունտուգունա կէօրէ, Օգսէն էհալիյէ զաղէթա սաթարագ պարա գազանմագ նիյէթի փարիշէսիյլէ, իչի պիր թարիգ թութաճագ նէրտէ, տայիմա օրթալըղա մէլէլէ պըրագըճը պիր մէսէլէ արաեըպ պուլմագտա, վէ ասլա միլլէթճէ վէ ումումա ֆայտէլէ վէ փարալա պագմայարագ, էյինտէ պիր սէրմայէ իթմէքտէ, վէ պու մէյանտա Թաղիգեան մէգալէ տիր քի, պու տէֆա տախի, միլլէթին րուհու մագամընտա պուլունան Ագապեան մարժարանը նրգմանա գալգըշմըշ տըր, վէ նրգմագ միւրատընա նայիլ օլմասա տախի պարա գազանմագ միւրատընա նայիլ օլմագտա տըր ։

28 յունիս 1872

. . . էֆէնտի,

Շէհրի հալըր 23րինճի ճիւմա իրթէսի կիւնիւ ագշամը 1917 նումերօ իլէ չը: ագլեան ղազէթայը միւթէպէրրինիզտէ, Մէրտ օղլու Անտսեթա խմզալըյէ նէշր օլունան պիր գըթա մէքթուպ միւթալէա կիւզարը աճիպի օլտու ։

Սահիպի մէքթուպուն պէնան իյլէտիկի խուսուս, Գալիճիաքիւլի սուլընտուգում կէտիկ բաշա Թագ. խորհուրդու ազալարընտան իքի զաթ ալէյհինէ օլուպ, խուսուսի մէզպուր թէպէյնիւն խտէր իսէ, օլ հալտէ կէրէք սահիպի մէքթուպուն վէ կէրէք զաթընըզըն խտէրչէ մէզպուր հագգընտա վագըըֆ օլան նէշրիւաթընըզա հագ. միլէրէճէկի սըֆաթտըր, անճագ խորհուրդարանըա տէյիլ պու իտէտէ պիր լէքէնի օլուպսա գապուլ օլունամազ, հաթթա լագըրտըր տախի սէպէպսիզ իթմէյիպ, վէ մէրգում Անտսեթա աղա տէնիլէն զաթըն տախի նէ չալըշտը տուտ օլտուգունու թանըրմամ, շու հալտէ խուսուսը մէզպուրուն զուրֆ ալի եաա օլտուգունու պիրինէ իմթէյազ եօգ սատէ պատէմա ինսաֆը ինթարընա պագըլմագ իգդէ, էվվէլ էմրտէ սահիպի մէքթուպուն խուսուսը մէզպուր հագգընտա Թագ. խորհուրդ ազալարընտան գիմլէրէ վէ նէ եօլտա միւրաճաաթ իթմիշ օլտուգունու, պէնէն վէ սէբէան պէնան իյլէմէսինի վէ չայէթ իթմէտիկի վէ խտէմէտիկի հալտէ չալըշըրտըր օլան պուգղ ու ատավէթինտէն նաշի պիր Թագ. խորհուրդ ալէյհինտէ պու եօլտա պիր ափլիգաթա զէպան խտէն զիմմէթլէրէ նէ նազար իլէ պագըլմագ լազըմ կէլէճէկինի էֆքեարը ումումիյէ թէզքիր խտէր օլտուգումուն պէյանըը հալի իչ պու ալիզէմին միւթէթիաքիւ օլտուգունուգ պիթարաֆլըգ իգթիզայի, շու պէնտիմի միւթէպէրրինիզին իլէ նիւսխէսինտէ իմլատէ տէրճինի ինայէթ խտէրիմ էֆէնտիմ ։

Նազարէթ Շահպազ

Օրթագիւղ, 26 յունիս 1872

. . . խմբագիր,

Հաճեցէք ձեր պատուական լրագրոյն մէջ տեղ մը շնորհել հետևեալ գըրութեանս ։

Գ. Սէլեճեան և Իւր Եղբայր

Փողովրդեան մը յաջողութեան

թեան առաջին պատճառներէն մին է լրագիրը։

Լրագիրը ինքնին լոյս մ'է։

Այլ որքան որ քաղաքական թերթեր հարկաւոր են յօգուտ հասարակութեան, ոչ նուազ օգտակարութիւն ունին նաև երգիծական թերթեր։

Երգիծական թերթի մը նպատակն է կրթել և միանգամայն զուարճացնել։ Նոքա՝ արբուն հասակի անձանց համար մէյմէկ դպրոցներ են։

Ի՞նչ կընէ երգիծական թերթ մը . . . զեղծումներ, անիրաւութիւնք, և այլ թերութիւնք, որք տեղի կունենան ժողովրդեան մէջ մէջ, ուրիշ գոյներով մեր աչաց առջև կը դնէ, թէ և զանոնք կարթալով կը ծիծաղիմք, բայց անկէ աւելի բան մը պէտք է մեզ ընել, առ վայր մի խորհիլ . . .։

Այս համառօտ խորհրդածութենէն վերջը դառնամք մեր նպատակին։

Որ և է անձ թէ կը փափաքի լրագրական ասպարէզը մտնել, նախ պարտի խորհիլ և ինք իւր անձին հարցընել թէ «կարո՞ղ եմ»։

Մեզուն այս կերպով չէ մտածեր, և որովհետեւ իւր և խմբագրութեան մէջ ահագին անդունդ մը կայ, անխոհեմաբար ուզեր է ոտանուլ անոր վրայէն, բայց իւր յանդգնութիւնը զինքը այն վիրապին մէջն է ձգեր։

Արդ մագլցելով կուզէ անկից վեր ելլել, բայց ի զո՞ւր կը ճգնի։

Ի՞նչ, միթէ պարոն Սվաճեան համոզուած է թէ երգիծական թերթի մը նպատակը՝ հացկատակութեամբ հասարակութիւնը միմիայն զուարճացնե՞լ է։ Այո՛, Մեզուն այնպէս համոզուած է, և իւր համոզման ապացոյց՝ իւր թերթերն են, և մանաւորապէս 24 յունիս չաբաթ աւուր թերթը։

Աւելի լաւ է Նասրէդինին հօճայի առասպելները կարթալ, քան թէ Մեզուն կարթալու համար դահեկան մը վճարել։

Պարոն Սվաճեանի թերթին մէջ այն տեսակ լիտի տողեր կան, որք ընտանեաց մէջ ընթերցողաց պատիւ չեն բերեր։ Նաև Մեզուն պատիւ չի բերեր միւս ազգային թերթերուն։

Պարոն Սվաճեան իւր անհամ առասպելներէն վերջը, կելլէ Ագապեան վարժարանին վրայ անիրաւ յարձակումներ ընելու, լաւ, կարծիք մը՝ կամ իրական բանի մը նկատմամբ խորհուրդ մը յայտնել՝ ներելի է. բայց երբ խնդիրը իրական սեռին կը վերաբերի, պարոն Մեղուն պարտի պահ մը խորհիլ և ապա գրել . . . եթէ կարող է այն տեսակ վատուկ խնդրոց նկատմամբ խորհիլ։

Ագապեան վարժարանի և Գ. Փանոսեանի նկատմամբ՝ Գ. Սվաճեանի հետ կուզէի ընդարձակօրէն խօսակցիլ, բայց այս անգամ այսչափով թող գոհ ըլլայ, ուրիշ ժամանակ դարձեալ կը տեսնուիմք։

Տիրան

ՀՐԱՒԷՐ ԿԱՐԵԿՑՈՒԹԵԱՆ

Աւ ամենայն ազգային մեր

Իւսկիւտարու Եէնի մահալլէի թաղի ճեմարանին նորոգ հաստատեալ հոգաբարձութիւնս իւր խնամոցը յանձնուած հինգ վեց հարիւր հայ մանկտին ըստ կարելւոյն դաստիարակելու հեւատուտ, և սրբազան պարտք մը կատարելու յօժարակամ՝ մինչդեռ հարկ եղածը կարդադրել կը ձեռնարկէր, և կը մեայր գործոյ արդեանց ուրախութիւնը վայելել. համաճարակ հրդեհ մը ահա՝ քանի մը ժամու մէջ բոլոր թաղը տխուր աւերածութեան, և դառն արտասուաց փոխակերպեց. և որքան զայս չարագոյնն է, մանկանց խումբը փլատակաց մէջ՝ վրաններու տակ՝ և մոխրոց վրայ ցրուեց անդթաբար. որոց խիստ մեծ մասը մերկութեամբ՝ անօթութեամբ՝ և անխնամ վիճակաւ ընդ այս և ընդ այն կը դեգերին յուսահատ. այնպէս որ, երէկուան զանոնք ժողովող ու խնամող ձեռքերը այսօր զիրենք ժողվելու՝ ու խնամելու ձեռաց կը կարօտին. և գիտութեան կաթով երէկ զանոնք դիեցնող վարժարանք այսօր գոյ են նոցա դէմ։

Այս սրտաբեկ տեսարանին մէջ հոգաբարձութիւնս խորին ցաւերով զդածեալ մէկ կողմէն կը դիտէր ժողովրդեան օգնութեան կարօտ վիճակը, թաղ. խորհրդոյ այլ ևս վարժարանաց լիաձեռն օգնելու անբաւականութիւնը կը խորհէր, և միւս կողմէն կը տեսներ կարեկցաբար որ, աշակերտք առանց իրենց նիւթական պակասն զգալու՝ շարունակ կուգան, և ՝ամայութեան դատապարտեալ վարժարանաց անձկանօք կը հային, և դեռ յոյս 'ի սիրտ նոցա բացումը կը խնդրեն, ու կը հարցանեն իրը այն, ինչպէս անօթի որդի մը իւր հօրմէն հաց կը խնդրէ, չառներ, ու դեռ կը յուսայ։

Հոգաբարձութիւնս զայս սրտաբեկն տեսնելով, ու նաև գիտնալով որ, հուսկ ուրեմն թաղին աւերակները կը կը շենան, աղքատները կը մխիթարուին, և այս տխուր յիշատակը կը մոռցուի օր մը. բայց մանկտոյն կեանքը երբ տգիտութեան բոցերուն մէջ թողուի, կերի, ու կը մրկի, և խպառ կ'անհետանայ. և այս իսկ եղած է. մեր ազգին թշուառութեան մէկ գլխաւոր աղբիւրը։

Զասի երկար խորհելէն ետքը ուխտիւ որոշեց ամեն կարելի եղած ջանք՝ ու անձնուիրութիւն չխնայել, մանկտին աւերակներէն ժողվել, և յուլիս 3 երկուշաբթի օր վարժարանը բանալ՝ հոգաբարձութեանս արդէն պատրաստած ուսման ընթացքէն (բռօկրամէն) բան մը չպակսեցնելով. և այս յանդգնն ձեռնարկին մէջ զինքը քաջալերող ե. բաշխաւորութիւն մը չունենալուն՝ իւր սիրտը Աստուծոյ և յոյսը առ ձեզ կը դարձնէ ո՛ ազգասէր հայրեր՝ ու եղբայրներ, մայրեր՝ ու քոյրեր. յոյսը առ ձեզ կը դարձնէ, ազգային մանկտոյն կրթութեանը համար. որ 'ի բարոյական նոքա ձեր զաւակունքն են. և որ ազգութեան ապագային փառքն՝ ու պարծանքն ըլլալու հանդերձեալ ժողովուրդն են. և կը խնդրէ ձեզմէ որ, դթայք ձեր զաւակներն ու եղբայրները, և ձեր աջակցութիւնք՝ ինչ միջոցով որ կարելի է, հոգաբարձութեանս հաղորդել չշլանայք, առանց որոյ անկարելի է այս մեծ ու վատուկ պաշտօնը յառաջ վարել։

1872 յունիս 28

Իւսկ. Եէնի մահալլէ

ճեմարան երկսեռ վարժարանի

հոգաբարձութեան

Ատենապետ

Մանկասար Սվէրանեան

. . . Խմբագիր,

Յառաջիկայ կիրակէ՝ որ է յուլիս 2 Գալաթիոյ Ամենափրկչեան վարժարանի կիրակօրեայ դպրոցը սովորական դասերէ ի զատ Առողջաբանութեան վրայ ընդհանուր պիտի դասախօսէ Մեծ. Գրիգոր էֆէնտի ճէռահեան և առարկայն է «մարդուս կազմուածքն և խառնուածքը։ ժամը 4 1/2 էն մինչև 6 նոյնպէս բարոյական փիլիսոփայութեան վրայ ընդհանուր պիտի դասախօսուի ժամ 9 էն մինչև 10–10 12. Հայերէն քերականութիւն՝ ընթերցումն և գիր 2 էն մինչև 4 1/2 կրկին 6 էն մինչև 9, նոյնպէս Յաճկերէն և Գաղղիարէն՝ թուաբանութիւն և Հայերէնի վերլուծութեան և թարգմանութեան սրբագրութիւնք նոյն միջոցին, աշխարհագրութեան և ճարտասանութեան և տրամաբանութեան դասերը պիտի աւանդին 6 էն մինչև 9, այս ժամանակները գրելնուս պատճառը՝ անոնք որ այսինչ ուսման ունկնդիր կամ աշակերտի կուզեն և այն ինչին պէտք կամ փափաք չունին, դիտնալով բոտ այնմ դան և ձանձրոյթ մը չ'զդան, ամեն կարելի դիւրութիւնք տալ պիտի աշխատի Անձ. քնկերութիւնը, զի ազգային դաստիարակութեան կարեւոր մասնաւոր այնք՝ որք ալ գործոյ օրեր չեն կարող ուսանիլ ինչ, և վերնայ այն նախապաշարմունքը՝ թէ դրամունք ունեցողը և կամ տարիքը առած մարդ մը չ'կրնար ուսմունք սովրիլ և ընթերցասիրութեան այլ և պարապիլ, թէև այս նախապաշարմունքը մեծաւ մասամբ մեր գաւառացի ազգայնոց մըտքէն փարատած է՝ անձամբ անձին և կամ իւրեանց հայրենակցաց վրայ իրական փորձը տեսնելով համոզուած են, բայց դեռ Պօլսեցիք գժուարութիւններ կը նկատեն այս մասին, մեք հրապարակաւ կը զրուցեմք թո՛ղ ամեն ով որ կուզէ ուսմունք սովրիլ, որքան ալ ընդարձակ ըլլայ միայն կիրակօրեայ դպրոցը շարունակէ ճշտութեամբ ամեն կիրակի, վստահութեամբ կրսեմ, որ քիչ ժամանակի մէջ իր փափաքը կ'կատարի, միայն կրսեմ ամեն կիրակի ճշտութեամբ շարունակելու է, կիրակօրէ՜ն և ոչ արգելք մը լանի տեղ դնելու, գոհութեամբ չնորհակալ եմք թէ Անձ. դասատուներէն և թէ մեր հրաւէրին լսելով յաճախողներէն, ահա անցեալ 25 յունիս կիրակի օրը Մեծ. ուսքթոր Ա. Յովհաննէս էֆէնտիի դասախօսութեան ժամանակ, վարժարանիս մեծ սրահը պարապ տեղ չէր մնացեր, մեք ալ գոհ և ուրախ եղանք մըտածելով թէ այնքան հազարաւոր ազգայնք՝ որ պարապը կանցնեն իրենց Սբ. կիրակին, գոնէ հարիւրէն աւելին ալ զգայն շահեցնել դիտեն, որ ինքեանց և իւրեանց ազգին օգտակար կըլլան։

Մեծ. խմբագիր՝ կ'խնդրեմ ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ սոյն գրութիւնս հրատարակելու չնորհ՞ընեք։

Մնամ ևայլն

18 յունիս 1872 Քրիստոսատուր

Ղազարոսեան

Թիֆլիս 31 մայիս 1872

. . . Մուէլլիֆ.

Պուռնատն չէնտ կիւն ադտէմիերի շարդ էրմէնի Գալթօլիքէրինատէն վէ հէմշէհրիմիզատէն Ստեփանեան Յովհաննէս վարդապետ, պա էմրի սամի Թիֆլիս պաշ բահիպլիկինէ նասպ վէ թայինի օլունարադ կէրմիշ իսէ տէ, պիր թադբմ Հասունիսթ թարաֆտարլարը Հալէպ փիսդօպոսունատան թահրիք օլունտուգլարը իւզէրինէ, գապուլ իթմէնէճէքլէրինի մահէլլի հիւքիւմէթէ խաթիտատ իտիպ, վէ խաթիտալարը իւզէրինէ, քէյֆիյէթ վիլայէթ վալիլիկինէ պա թէլէկրաֆ իֆատէ օլունտուգտան սօնրա, վարդապետի միւմանիլէյհի խաթէիպ, վէ խաթէմէնէրի հիւքիւմէթէ ճէլլպ իլէ, էքսէրյէթատէ եալոստ ագալլիյէթ մի տէյի իւչ պէշ կիւն սօնրա, պա թէլէկրաֆ գայիմագամբմբզատան սիւալ օլունմուշ օլմադ իլէ, Հասունիսթ թարգիտարլարը գապուլ իթմէյէճէքլէրինի, եէկեան եէկեան հիւքիւմէթէ կէլէրէք իմզա իթմիշլէր, վէ անթիհասունիսթ թարաֆլարընընտան հիւքիւմէթէ կէլմէլէրի էմր օլունմուշ իսէ տէ, միլլէթէ նիֆագ տիւշմէսին տէյուպ, վարդապետի միւմանիլէյհ ըույլ ըիզա կէօսթէրմէտիկինտէն, մէրգումլարատան իմզա տէվշիրիլմէմիշ տիր, վէ միւմանիլէյհ Յօհաննէս վարդապետին թէշրիֆի տօգուշ կիւն օլմուշ իսէ տէ, Հասունիսթ թարաֆտարանը քիլիսէյէ գապուլ իթմէտիքլէրի իչին, վէ պաշգա մահէլլէ տէ կիլմէք իսթէմէտիկինտէն, թէլէկրաֆխանէ տայիրէսինտէ պիր օտատա իգամէթ իթմէք տէ իքէն, քէյֆ յէթին պիր գաչ կիւն տահանը ուզանտաճաղը հիսս իտէրէք, չպու թարիխիմ կիւնիւ սաաթ պիր բատէլէրինտէ, մայիյէթինէ ադրապասընտան պիր չօճուգ ալարադ, Քիլիսէ կիտիպ, պիր օտա աչբպ օթուրմագտա օլսուն, Հասուն թարաֆիկիրլէրինտէն միսին Տ. Մկրտիչ քահանայ, հէման իքի էլինի պիր պիրինէ չարբարագ, ամա՛ն, չու Տէր Յովհաննէս մի տիր նէ տիր, կէլմիշ Քիլիսէ կիրմիշ, նէթիշին էվլատլարը մ'չարշուտա ճէօմաաթ ալատպէր վէրին չունու տիշարը աթսընարհէման պու էնտատէ Հասունիսթ թարաֆտարանընտան պիր իքի մէյմանէճի հաղբը պուլունուպ, միւմանիլէյհի ատագլարընտան թութուպ, մէրամիվէնտէն աչաղը չէքիշտիրմէքլէ, Բօմատա կէօրմիւշ օլտուղու թօգատլար կիտպի պաչընա վուրմագտա իքէն, հէմէն եիւքսէք սէս իլէ չաղբրմբզ, վէ պիր գաչ էրմէնի տէլիգանլրը օշ արա մահէլլի մէղքիւրէ եադբն պիթթէտաւիք . . . կէչէր իքէն ավաղը իշիթիքլէրինտէ գօչուպ, վէ միւմանիլէյհի մէղքիւր վահշիլէրին եէտինտէն ալմբշլար իսէ տէ, էրմէնիլէրտէն պիրիսինին պաչընա վուրուպ, զավալլբեր ալ դանա պօյամբշլար, վէ սէս չօղալտբդճա Միւսլիւման վէ սայիր միլլէթտէն 4—500 ատէմ պիրիքմիշ, վէ նիհայէթ հիւքիւմէթէ խապէր վերիլիր. եէվէլա եիւզ պաշը աղա պիր թագբմ զապթիեէլէր իլէ, վէ սանիյէն մէճլիս մայիյէթինատէ օլարադ դայիմագամբմբզ եէթիշէրէք, տավայի թէսկին իթտիքտէն պաշդա, Հասունիսթլէրտէն, մուհաֆադա իյլէմէք իչին, միւմանիլէյհին քէնտինէ պիր դաչ նէֆէր ժանտարմա պբրադմբշլարտը. մուախիրէն Հասունիսթլէր հիւքիւմէթէ պիլ միւրաճաա քիլիսէնին միւմանիլէյհ վարդապետ թէսլիմնատ էմնիյէթլէրի օլմատբզբը պիլ իֆատէ, միճիպինճէ թէքբարէն դայիմագամբզ Քիլիսէ պիլ աղիմէ, քիլիսէնին իչերի գափուսու մէօհիւրլէմիշ, վէ քէյֆիյէթի վիլայէթ իսթիզան իթմիշ օլուպ, Հասունիսթլէր ատախի գաղամբզ հիւքիւմէթինէ վէ վիլայէթէ միլլէթիմիզ տէլիգանլրարընը ատախի գարբշարբարագ, քէյֆիյէթի թէչէքքի իթմիշլէր տիր, վէ պունատան պէօյլէ հէր նէ կիւնա օլուր իսէ, իլէրուտէ իֆատէ իսէճէկիմի վատ իսէրէք գալբբբմ խուլուսքեար ատսթուն։

Ապօնէլէրինիզէն պիրի

ՍԱՀԻՊ ՂԱՋԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա բէնճէմսին բաղարընատա
Ն. 29 Խոսի խանընատա